ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 27.9.2024 г.
COM(2024) 430 final

2013/0186 (COD)

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

съгласно член 294, параграф 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз

относно

позицията на Съвета във връзка с приемането на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на Единното европейско небе

(текст от значение за ЕИП)

2013/0186 (COD)

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

съгласно член 294, параграф 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз

относно

позицията на Съвета във връзка с приемането на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на Единното европейско небе

(текст от значение за ЕИП)

1. КОНТЕКСТ

Дата на предаване на предложението на Европейския парламент и на Съвета (документ COM (2013) 0410 final — 2013/0186 COD):	11 юни 2013 г.
Дата на становището на Европейския икономически и социален комитет:	11 декември 2013 г. (първоначално предложение) и 2 декември 2020 г. (изменено предложение).
Дата на позицията на Европейския парламент на първо четене:	12 март 2014 г.
Дата на предаване на измененото предложение:	22 септември 2020 г.
Дата на приемане на позицията на Съвета:	26 септември 2024 г.

2. ЦЕЛ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО НА КОМИСИЯТА

Целта на предложението е да се реформира правната рамка на Единното европейско небе, за да се подобри цялостната ефективност на начина, по който европейското въздушно пространство и предоставянето на аеронавигационно обслужване се регулират, организират и управляват. То също така има за цел да приведе действащия регламент в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 (Регламента за ЕААБ), по-специално за отстраняване на припокриванията.

3. КОМЕНТАРИ ОТНОСНО ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА

Позицията на Съвета, приета на първо четене, напълно отразява политическото споразумение, постигнато от Европейския парламент и Съвета на 5 март 2024 г. Комисията приема цялостното споразумение. Основните точки на споразумението са следните:

- Националните надзорни органи (ННО) трябва да бъдат независими, по-специално по отношение на вземането на решения, от доставчиците на аеронавигационно обслужване (ДАНО). Ако те не са юридически отделени от такива доставчици, а са само функционално отделени, държавите членки трябва да информират Комисията за мерките, предприети за изпълнение на изискванията за независимост. ННО могат да си сътрудничат с националния компетентен орган, при условие че техните решения се вземат независимо. Държавите членки трябва да гарантират, че персоналът отговаря на определени изисквания за независимост. Тези разпоредби, макар и по-малко амбициозни от предложението на Комисията, все пак засилват изискванията в сравнение със съществуващото положение.

- Въведен е единен сертификат за ДАНО, който обхваща както изискванията за безопасност, така и икономическите изисквания за сертифициране. Националните компетентни органи отговарят за издаването и надзора над сертификата. ННО трябва да предоставят на националния компетентен орган своята оценка на изпълнението на икономическите изисквания за сертифициране на ДАНО. Държавите членки могат да решат да възложат тази оценка на националния компетентен орган. При спазване на условията, определени в действащия регламент за ЕААБ, държавите членки могат да разрешат предоставянето на аеронавигационно обслужване от въоръжените сили без сертифициране, когато последните предлагат такова обслужване предимно за полети на военни ВС. Следователно тези разпоредби запазват съществуващите изисквания за сертифициране, като същевременно предвиждат възможността за по-засилена роля на ННО.

- Определените доставчици на обслужване на въздушното движение трябва да спазват изискванията на Регламента за ЕААБ по отношение на сертифицирането. Освен това те трябва да отговарят и на националните изисквания по отношение на сигурността и отбраната, както и на изискванията относно основното място на стопанска дейност, собствеността и контрола, които са в съответствие с изискванията за възлагане на обществени поръчки за друго аеронавигационно обслужване. Определянето на доставчици на обслужване на въздушното движение не може да бъде подчинено на условия, които биха довели до ограничаване на свободното предоставяне на услуги или на свободата на установяване, което не е оправдано от легитимна цел от общ интерес и не е пропорционално на тази цел. Това отразява правилата на Договора и свързаната с тях съдебна практика. Освен това държавите членки трябва периодично да оценяват правата и задълженията на доставчиците на аеронавигационно обслужване и спазването на задълженията от тяхна страна, което, макар и по-малко амбициозно от предложението на Комисията, все пак засилва изискванията за надзор над ДАНО в сравнение със съществуващите правила.

- ДАНО могат да се възползват от услугите на други доставчици на АНО. Това не беше предвидено в предложението на Комисията. То обаче е обвързано със спазването от страна на тези други доставчици на АНО на изискванията на Регламента за ЕААБ. Освен това сътрудничеството трябва да се осъществява в съответствие с изискванията за възлагане на обществени поръчки, включени в посочения регламент, включително с хоризонталните правила на Съюза относно обществените поръчки, когато те са приложими.

- Държавите членки могат да определят доставчик на метеорологично обслужване на изключително основание. В същото време регламентът предвижда икономически надзор над тези доставчици като част от схемата за ефективност в случай на определяне.
- Определените доставчици на обслужване на въздушното движение могат да решат да възложат на подизпълнители помощни услуги (комуникационно, навигационно и обзорно обслужване, аеронавигационно информационно обслужване, услуги за данни за въздушното движение и метеорологично обслужване) при пазарни условия или други форми на споразумение, при които не се прилагат хоризонталните правила за възлагане на обществени поръчки (директиви 2014/24/ЕС и 2014/25/ЕС). По този начин хоризонталните правила относно обществените поръчки продължават да имат превес. Що се отнася до възлагането на обществени поръчки за обслужване на въздушното движение в зоната на летището за контрол на летищното движение и контрол на подхода, държавите членки могат да разрешат възлагането на обществени поръчки при пазарни условия. В този случай тръжните спецификации трябва да включват изисквания за качество на услугите в съответствие с целите на предложението на Комисията. Държавите членки трябва да предприемат подходящи мерки за избягване на кръстосаното субсидиране между възложените услуги и други услуги, което е в съответствие с целите на Комисията за избягване на нарушаването на конкуренцията. За някои доставчици на глобални спътникови услуги се предоставя дерогация от изискванията за ДАНО относно мястото на стопанска дейност, собствеността и контрола, за да се отчете състоянието на предоставянето на услуги в Съюза към момента на приемане на регламента. В съответствие с целите на предложението на Комисията доставчиците на обслужване на въздушното движение, определени в резултат на процедура за възлагане на обществена поръчка, не подлежат на определени разпоредби на схемите за ефективност и за таксуване, по-специално от тях не се изисква да представят план за ефективност с цели за ефективност.
- Доставчиците на общо информационно обслужване (CIS) трябва да спазват националните изисквания по отношение на сигурността и отбраната, както и изискванията по отношение на основното им място на стопанска дейност, собствеността и контрола, които са приведени в съответствие с изискванията, приложими за ДАНО. Когато CIS се предоставя от един-единствен доставчик, цената на това обслужване трябва да се основава на разходите и може да включва надбавка. Когато CIS не се предоставя от един-единствен доставчик, отделните CIS трябва да се предоставят безплатно. Това отговаря на целта на предложението на Комисията за регулиране на монополната услуга.
- Държавите членки могат да поддържат сътрудничеството във въздушното пространство на вече установени функционални блокове въздушно пространство, при условие че това не засяга ефективното прилагане на регламента и че свързаните с това разходи се докладват поотделно.
- С регламента се създава независим и безпристрастен консултативен съвет за преглед на ефективността, който да подпомага Комисията при изпълнението на задачите ѝ, свързани със схемите за ефективност и за таксуване. С регламента се създава и съвет за сътрудничество между националните органи за надзор. Комисията трябва да осигури секретариата на съвета за преглед на ефективността и на съвета за сътрудничество между националните органи за

надзор. Разходите, свързани със съвета за преглед на ефективността, съвета за сътрудничество между националните органи за надзор и секретариата, се финансират от бюджета на Съюза. Това представлява голямо отклонение от предложението на Комисията, с което се предлага създаването на регулаторен орган за преглед на ефективността в рамките на Агенцията за авиационна безопасност на Европейския съюз, и различна роля на Комисията при изпълнението/прилагането на схемите за ефективност и за таксуване. То обаче следва да доведе до някои подобрения в прилагането на схемата за ефективност и да осигури необходимата стабилност при регулирането на аеронавигационното обслужване.

- В резултат на създаването на съвета за преглед на ефективността и съвета за сътрудничество между националните органи за надзор съответните изменения на Регламента за ЕААБ бяха премахнати. Регламентът за ЕААБ сега се изменя, за да се предвидят някои ограничени корекции на препратките към Регламента за ЕЕН, съгласуване на определенията между двата регламента и актуализиране на правилата за сертифициране на ДАНО.
- Що се отнася до схемите за ефективност и за таксуване, в регламента се запазват различните роли и отговорности на държавите членки, националните органи за надзор, Комисията и съвета за преглед на ефективността, както и основните елементи на съществуващата правна рамка, включително тези в правилата за прилагане. Споразумението придава известна добавена стойност на съществуващото законодателство и изяснява съществуващата правна рамка. По-специално процесът на оценка е рационализиран в сравнение със съществуващото законодателство. При условие че Комисията приеме подходящи показатели, националните планове за ефективност ще включват и задължителни цели за ефективност за обслужването в зоните на летищата в ключовата за ефективността област „климат и околна среда“. Комисията трябва да проведе проучване за осъществимост относно модулирането на таксите за аеронавигационно обслужване при прелитане в подкрепа на подобряването на климатичните и екологичните показатели на ползвателите на въздушното пространство. Въз основа на това проучване Комисията ще определи дали да приеме акт за изпълнение за еднакво прилагане на такава модулация.
- В регламента са изброени девет мрежови функции: проектиране и използване на структурите на въздушното пространство; управление на потоците въздушно движение; координиране на оскъдните ресурси; улесняване на делегирането за предоставянето на услуги; осигуряване на капацитет за контрол на въздушното движение; управление на кризи в мрежата; определяне на причините за забавяния при управление на потоците въздушно движение (УПВД); управление на планирането, наблюдението и координацията на дейностите по изпълнение в рамките на разгръщането на инфраструктурата в европейската мрежа за УВД; наблюдение на функционирането на европейската мрежова инфраструктура за УВД. Списъкът на мрежовите функции е изчерпателен и обхваща всички аспекти, необходими във връзка с управлението на мрежата. В регламента се пояснява, че тези мрежови функции трябва да се изпълняват от държавите членки и всички съответни заинтересовани страни с участието на управителния орган на мрежата. В него се изброяват задачите на управителния орган на мрежата и се определят основните му методи на работа, включително процесът на съвместно вземане на решения. С него се създава управителен съвет на мрежата за управление на

изпълнението на мрежовите функции. Тези разпоредби изясняват различните роли и отговорности и на Комисията се предоставят подходящи правомощия за приемане на подробни правила за прилагане.

- Регламентът включва изисквания и условия за споделяне и предоставяне на оперативни данни за гражданското въздушно движение. Комисията е оправомощена да предостави допълнителни подробности в правилата за прилагане. Оправомощаването обхваща приемането на общи принципи и общи правила за определяне на цените, както и изисквания за определяне на потенциални участници на пазара, наричани субекти с доказан интерес да обмислят предоставянето на аеронавигационно обслужване, които също се нуждаят от достъп до такива данни.
- Комисията трябва да приеме правила, свързани с еднаквото прилагане на класификацията на въздушното пространство на ИКАО. Това съответства на вече съществуващите правомощия за Комисията.
- При определени условия държавите членки могат временно да преустановят прилагането на гъвкавото използване на въздушното пространство. Условията за временно преустановяване са определени по-добре в сравнение със съществуващите правила.
- Комисията може да създава съвместни проекти въз основа на необходимостта от синхронизация между заинтересованите страни за осъществяване на основните оперативни промени, определени в Европейския генерален план за УВД, които имат въздействие върху цялата мрежа и са достигнали достатъчна степен на зрялост за изпълнение. Тези допълнителни условия са в съответствие с целите на предложението на Комисията.
- Що се отнася до процедурата на комитет, когато се прилага процедура по разглеждане и комитетът не даде становище, Комисията не може да приеме акта за изпълнение. Това отразява действащото законодателство.
- Няколко разпоредби имат по-късна дата на прилагане. Междувременно продължават да се прилагат съответните действащи правни разпоредби. Това отложено начало на прилагането остава целесъобразно по отношение на измененията, които се въвеждат.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията приема резултатите от междуинституционалните преговори и следователно може да приеме позицията на Съвета на първо четене.

ДЕКЛАРАЦИИ НА КОМИСИЯТА

Комисията направи две едностранни декларации, които се съдържат в допълнението.

ДОПЪЛНЕНИЕ

Декларации на Комисията

I — Едностранно изявление относно институционалната автономност на Комисията във връзка със Секретариата, подпомагащ Съвета за преглед на ефективността (СПЕ)

„Комисията ще обезпечи секретариата на СПЕ, като вземе предвид потребностите, посочени от СПЕ, така че СПЕ да може ефективно да изпълнява функциите си, определени в регламента. Комисията ще гарантира, че Секретариатът разполага с достатъчно ресурси за изпълнението на тези задачи. Комисията изцяло отчита необходимостта СПЕ да работи независимо. Изискването Секретариатът да предоставя своята подкрепа на СПЕ, без да приема указания, с изключение на тези от СПЕ, за да му даде възможност да изпълнява своята роля за целите на изготвянето на съдържанието и насоките за становищата, препоръките, докладите и материалите за ръководство на СПЕ, трябва да се разбира като следствие от тази рамка за независимост. Следователно оперативната организация на секретариата не може да засяга принципите на организационна автономия и независимост на Комисията.“.

II — Едностранно изявление относно финансирането на човешките ресурси за Единното европейско небе и местоположението на Секретариата за преглед на ефективността

„Комисията припомня, че окончателното споразумение, постигнато от съзаконодателите по измененото предложение за регламент за прилагането на Единното европейско небе, значително промени разпределението на задачите на органа за преглед на ефективността и на Комисията, както и управлението на органа за преглед на ефективността. Задачите на Комисията са по-широки в сравнение с първоначалното предложение на Комисията, тъй като Комисията (а не органът за преглед на ефективността, определен като агенция) ще отговаря за всички решения и ще разчита на съветите на Съвета за преглед на ефективността. Освен това Комисията ще трябва да осигури секретариат на Съвета за преглед на ефективността и на Съвета за сътрудничество на НОБ. Вследствие на това Комисията се нуждае от значителен брой персонал и обем ресурси.

Човешките ресурси, изисквани съгласно окончателното споразумение, одобрено от съзаконодателите, няма да позволят на Комисията да спазва принципа за поддържане на стабилен брой на персонала и ще са необходими допълнителни ресурси, които са предмет на разрешение от Европейския парламент и Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура, заедно със съответните бюджетни кредити.

Без допълнителни средства не могат да бъдат намерени варианти за финансиране на необходимите административни разходи за персонала на Секретариата за преглед на ефективността. Функция 7 „Европейска публична администрация“ от многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. се основава на принципа за поддържане на стабилен брой на персонала и няма възможност за финансиране на още длъжностни лица или външни служители. Комисията ще преназначи вътрешно служителите, необходими за тази инициатива. За необходимия допълнителен персонал обаче новият бюджетен ред ще трябва да бъде създаден в рамките на Механизма за свързване на Европа, за да бъде финансиран отвъд принципа за поддържане на стабилен брой на персонала.

Комисията ще се стреми да сключи споразумения с Евроконтрол и ЕААБ за програма за редовно командироване на служители в Секретариата. И накрая, Комисията ще се стреми да установи подходящи договорености с Евроконтрол за предоставяне на съответната информация.“.